

Tabellen, figuren en illustraties. Zie hiervoor punt 5 in de *Mededeling voor inzenders van kopij*.

Synopsis. Onderzoeksverslagen worden besloten met een synopsis. In deze synopsis wordt het oorspronkelijke artikel op de voet gevolgd, waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan de paragraaf Resultaten. Desgewenst kan worden verwezen naar tabellen en figuren in de tekst.

De synopsis wordt door de auteur in het Nederlands aangeleverd; de redactiecommissie draagt zorg voor vertaling in het Engels. Uitsluitend deze Engelse versie wordt gepubliceerd. Indien in de synopsis expliciet naar tabellen en figuren wordt verwezen, zullen deze eveneens in het Engels worden gepubliceerd.

Terwille van de bruikbaarheid zullen synopses worden afgedrukt binnen de oorspronkelijke tekst, in een afwijkend lettercorps.

Slot

Deze handleiding is vrijwel geheel in overeenstemming met de *Uniform requirements*¹ en een aantal officiële normen op dit gebied. Dat geeft haar een meer dan incidentele status. De redactiecommissie heeft daarom besloten deze richtlijnen toe te voegen aan de *Mededeling voor inzenders van kopij*. Dat betekent dat inzendingen die hiermee niet in overeenstemming zijn, in de toekomst niet voor publikatie zullen worden aanvaard.

¹ International Steering Committee of Medical Editors. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. *Br Med J* 1979; i: 532-5.

Nota bene

The 4000 or so articles the *BMJ* sees every year are mostly dreadfully written, with numerous faults in English and overall construction. (...) Unfortunately these articles are not fulfilling their purpose: they are left unread because of their turgidity.

Stephen Lock, editor *British Medical Journal*.

Writing will always be work if you want to write well. But with the right approach it can become work you like.

Edward J. Huth, editor *Annals of Internal Medicine*.

De synopsis: een alternatief voor de Engelse summary

E. A. HOFMANS

Het feit dat *Huisarts en Wetenschap* een Nederlandstalig tijdschrift is, betekent tot op zekere hoogte een handicap: in het Nederlands gepubliceerd onderzoek is immers internationaal praktisch ontoegankelijk. Weliswaar heeft *Huisarts en Wetenschap* jarenlang Engelse *summaries* gepubliceerd, maar de zin daarvan is op zijn best discutabel. Zeker nu de mogelijkheden tot het uitwisselen van huisartsgeneeskundige informatie de laatste jaren sterk zijn toegenomen, is het de moeite waard te zoeken naar alternatieven. Op dit ogenblik lijkt de synopsis de meest adequate mogelijkheid om het bestaande isolement te doorbreken.

Boemerang

Bijna 25 jaar lang zijn in *Huisarts en Wetenschap* Engelse *summaries* gepubliceerd bij belangrijke en minder belangrijke artikelen. De achterliggende gedachte is duidelijk: de redactiecommissie hoopte op die manier het tijdschrift ook internationaal toegankelijk te maken.

Intussen gebiedt de realiteit ons toe te geven, dat een samenvatting van circa 250 woorden niet veel meer kan bevatten dan een uitvoerige inhoudsopgave, en dat de lezer die het oorspronkelijke artikel niet kan lezen, over het algemeen weinig wijzer van zo'n tekst zal worden. In feite was het publiceren van Engelse *summaries* een vrij zinloos, zij het ongevaarlijk ritueel. Zinloos, omdat het de inhoud van *Huisarts en Wetenschap* niet werkelijk toegankelijker maakte; ongevaarlijk, omdat het tijdschrift, internationaal gezien, überhaupt niet toegankelijk was.

Nu is in dit laatste opzicht sinds 1979 veel veranderd. Dankzij de Family Medicine Literature Index (FAMLI) wordt in *Huisarts en Wetenschap* gepubliceerd onderzoek stelselmatig onder de aandacht gebracht van een internationaal wetenschappelijk forum. Het oude *summary*-beleid dreigde zich daardoor steeds meer tegen dit tijdschrift te keren. De onderzoeker die, door FAMLI op het spoor gezet van mogelijk belangwekkend onderzoek, wordt afgescheept

met een stukje Engelse non-informatie, zal zich immers in het gunstigste geval wel twee keer bedenken, voor hij een dergelijk tijdschrift opnieuw raadpleegt.

Kortom, de *summary* als boemerang.

Alternatieven

Wanneer we de mogelijkheid dat de buitenlandse lezer gewoon Nederlands leert, buiten beschouwing laten, zijn er in eerste aanleg drie alternatieven.

Het eerste is veruit het eenvoudigst: zonder meer ophouden met het publiceren van Engelse *summaries*.

Dit is geen aantrekkelijk alternatief. Een dergelijke beslissing zou strijdig zijn met de huidige tendenzen in de richting van meer internationale contacten en een grotere wederzijdse toegankelijkheid. Bovendien zou een tijdschrift dat zich zo ostentatief afsluit van de internationale wetenschappelijke wereld, onherroepelijk bepaalde categorieën lezers en auteurs van zich vreemden.

De tweede mogelijkheid is minstens zo rigoureu: *Huisarts en Wetenschap* voortaan integraal in het Engels publiceren.

Vanuit een strikt wetenschappelijke optiek zou voor dit alternatief veel te zeggen zijn. Dat neemt niet weg, dat *Huisarts en Wetenschap* zich altijd heeft gericht op een Nederlands lezerspubliek dat zich niet primair bezighoudt met het

beoefenen van wetenschap, en dat behoefte heeft aan een Nederlandstalig vaktijdschrift. Afgezien daarvan zou de kloof die toch al bestaat tussen wetenschap en praktijk, onnodig verbreed worden door het introduceren van een aparte taal voor de wetenschapsbeoefening. Ook bij dit alternatief zou *Huisarts en Wetenschap* een deel – uiteraard een ander deel – van zijn lezers en auteurs van zich vervreemden.

Een derde mogelijkheid is het laten vertalen van artikelen.

Hierbij zijn allerlei varianten denkbaar, die evenwel gemeen hebben dat ze, voorlopig althans, onbetaalbaar zijn. Het lijkt overigens niet ondenkbaar dat de ontwikkeling van geautomatiseerde vertaalsystemen hierin op den duur verandering zou kunnen brengen.

Synopsis

Tenslotte is er een vierde alternatief: de *synopsis*.

In verschillende disciplines (bijvoorbeeld de chemie) stijgt de produktie van wetenschappelijke artikelen zo sterk en zo snel, dat het volstrekt onmogelijk is geworden deze produktie op de traditionele wijze te publiceren. De synopsis is oorspronkelijk ontwikkeld om deze wassende stroom van artikelen zoveel mogelijk te kanaliseren en in goede banen te leiden.

Het basisprincipe van de synopsis is het gegeven dat binnen een artikel onderscheid gemaakt kan worden tussen elementen met „nieuws waarde” (vooral onderzoeksresultaten dus) en elementen met „achtergrondinformatie” (bijvoorbeeld een inleidende literatuurstudie, methodologische uiteenzettingen of allerlei kwantitatief grondmateriaal). Wat op de gebruikelijke wijze wordt gepubliceerd, is het element met nieuws waarde, voorzien van een aantal strikt noodzakelijke achtergrondgegevens betreffende vraagstelling, methoden en beperkingen van het onderzoek. Daarnaast is het volledige artikel – standaard of alleen op verzoek – op enigerlei wijze beschikbaar (microfiche, miniprint, etc.).¹

Dit basisprincipe kan – eventueel na modificatie – worden toegepast in tal van andere omstandigheden. Voor *Huisarts en Wetenschap* lijken op dit moment vooral twee toepassingen van belang:

In de eerste plaats is het mogelijk met behulp van Engelse synopses het tijdschrift aanzienlijk toegankelijker te maken voor een internationaal lezerspubliek. Het primaire effect daarvan moet

overigens niet overschat worden. Veel interessanter is waarschijnlijk de mogelijkheid dat andere tijdschriften synopses uit *Huisarts en Wetenschap* overnemen; men zou in dit kader zelfs aan uitwisselingsprogramma's of speciale synopsis-tijdschriften kunnen denken. Een dergelijke ontwikkeling zou een belangrijke stap kunnen zijn in de „internationalisering” van het wetenschappelijk onderzoek in de huisartsgeneeskunde.

Een tweede toepassingsmogelijkheid is het ontsluiten van de *grijze literatuur* – de eindeloze stroom weinig gelezen en snel vergeten rapporten die zo zelden uitmonden in een tijdschriftpublicatie. De synopsis biedt een structuur die uiterst bruikbaar lijkt voor het omzetten van lijvige rapporten in korte en leesbare artikelen.² Naar mijn mening is dit een suggestie die de aandacht verdient van de verschillende rapporten-producerende instanties.

Praktische consequenties

Het produceren van een Engelse synopsis is betrekkelijk tijdrovend en kostbaar, terwijl het stuk ook veel meer ruimte inneemt dan de oude *summary*. Het is daarom gewenst, duidelijk vast te leggen welke artikelen in aanmerking komen voor een synopsis, en welke niet. De redactiecommissie heeft in dezen een eenvoudige keuze gemaakt: uitsluitend artikelen over oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek zullen voorzien worden van een synopsis. Deze keuze weerspiegelt niet alleen een onmiskenbare voorkeur voor onderzoek, maar is ook een logisch uitvloeisel van het basisprincipe van de synopsis, dat immers niet of nauwelijks toepasbaar is op meer beschouwende bijdragen.

De praktische gang van zaken met betrekking tot de synopsis is als volgt:

1. Van de auteur van een artikel over onderzoek wordt verwacht dat hij zich houdt aan de gebruikelijke eisen die aan een onderzoeksverslag worden gesteld, in het bijzonder de indeling in Inleiding, Methoden, Resultaten en Besluiting.³ Wanneer dit consequent gebeurt, wordt hierdoor het schrijven van een synopsis aanzienlijk vergemakkelijkt.
2. De auteur levert zelf – eventueel na aanvaarding van zijn artikel – het ontwerp van een synopsis.
3. Dit ontwerp wordt van redactiewege bewerkt en vertaald. De vertaling wordt de auteur ter flatering aangeboden.
4. Uitsluitend deze Engelse vertaling wordt gepubliceerd. Dit gebeurt binnen

de tekst van het oorspronkelijke artikel, maar in een afwijkend lettercorps en in een kader. De tabellen en figuren die in de synopsis worden genoemd, worden eveneens in het Engels uitgevoerd, met een tweetalig opschrift.

5. De gebruikelijke Nederlandse samenvatting van maximaal 150 woorden blijft gehandhaafd, ook bij meer beschouwende bijdragen; *summaries* zullen in beginsel niet meer worden gepubliceerd.

Het bovenstaande geldt uiteraard niet voor een synopsis van een reeds eerder gepubliceerd rapport. Dergelijke bijdragen zullen op de gebruikelijke wijze door de redactiecommissie worden beoordeeld.

Beperkingen

In één belangrijk opzicht wijkt de hier geïntroduceerde variant van de synopsis af van het oorspronkelijke concept: voor een deel van de lezers is het overkorte artikel *niet* toegankelijk, omdat dit in een taal is geschreven die zij niet beheersen.

In de praktijk zal dit gegeven weinig problemen opleveren, en in voorkomende gevallen kan de lezer contact opnemen met de auteur. Toch is het goed zich bewust te zijn van de beperkingen die ook aan de synopsis kleven. In dit verband draagt de redactie van een tijdschrift dat dergelijke synopsis publiceert, een extra verantwoordelijkheid. Zij dient er min of meer garant voor te staan dat een synopsis een getrouw beeld geeft van het oorspronkelijke artikel.

Dit alles neemt niet weg dat de synopsis een belangrijk middel kan zijn bij de verbreiding van huisartsgeneeskundig onderzoek waarover niet primair in Engelstalige tijdschriften wordt gepubliceerd.

Dankbetuiging

Met dank aan Dr. A. A. Mantel, die mij op het spoor van de synopsis zette.

¹ Mantel AA. Possible future relevance of publishing primary scholarly information in the form of synopses. *J Information Science* 1980; 1: 293-6.

² Mantel AA. Synopsis journals. In: Anthony LJ, ed. *Eurim 4. European Conference on Innovation in Primary Publication: impact on producers and users* [Proceedings]. Brussels: Aslib, 1980.

³ Hofmans EA. Handleiding voor het schrijven van een onderzoeksverslag. *Huisarts en Wetenschap* 1984; 27: 70-1.